

Szerkesztőség:
Kanyó-utca 1. sz. I. em.
(Király-utca sarkán).

Kiadóhivatal:
Wolf Miksa könyv- és papir-
kereskedésben Király-utca,
Hatny-épület.

Nyitásterben egy sor 20 k.
Megjelenik vasárnap kivétel-
ével minden este 5 órakor.

Hirdetéseket főtáblátnak a
kiadóhivatalban.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS“)

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:

Pésett, hához kora:

Égés évre ..... 10 fr.

Egy hóra ..... 1 fr.

Vádra (Magyarországon):

Égés évre ..... 12 fr.

Egy hóra ..... 1.20.

Egyes szám ára Pésett 4 kr.,

vilákon 5 kr.

Egyes számok lapjaitól minden

lapelvonással.

Wekerle miniszterelnök beszéde.

Az országgyűlési vita tegnapi hetedik napja hozta meg a miniszterelnök felszólalását, ki egy valóban nagy beszédet tartott, mely minden oldalra tájékoztató és utbagazító világtást vet az egyházi-politikai javaslatoit benyújtásának előzményeire.

A miniszter kérelhetetlen logikailag mutatta ki, hogy a kormány az egyházi-politikai reformjavaslatoikat csak azért nyújtotta be, mert azok benyújtását az államkormányzati szempontok felhasználhatatlanná követelték és ezt is csak akkor, midőn a kormányt e lépésre már a végszükség sarkalta.

Miután az egyház, mint a miniszterelnök kifejté, az állami funkciók teljesítésében az állam törvényeitől az engedelmességet megtagadta és nincs is remény, hogy ez állapotjától a jövőben eltérjen, beállt annak szükség, hogy az állam és egyház elkülönítésének, vagyis, hogy az egyház vezesse ügyeit szabadon, az állam pedig az állami funkciókat saját kezeivel véggeztesse és minthogy a házasság-kötés első sorban polgári aktus, ez első sorban az államkormányzat hatásköré alá vendő.

A miniszterelnök szükségesnek jelentette ki az autonomia létesítését, a kongrua szabályozását és ebből kifolyólag a minimumum alól levő pári járulékok állami javítását, ide vonatkozó kinyilatkoztatásain azonban bizonyos ridegség vonult végig és már ma nem lehet kétség a fölött, hogy egyrészt az autonomia létesítése körül az államkormányzati és államhatalmi szempontok lényegesen dominálnak, másrészt pedig nagyon is mérlegtelennek fognak azon határok, melyekig az államkincstár a pári minimum pótlására kötelezett foga. A miniszterelnök azon kijelentést, hogy a polgári házasság megkötésekor és az anyakönyvelés esetében díjak nem fognak szedni, bizonyára az egész ország nagy megelégedéssel fogja olvasni, úgy kárhözható szavait is, melyek a vegyes házasságok ese-

tében a reverzálisok vesését és a csak színből mutatogató vállalosságát, mi sokszor erkölcs-
telenséget takar, eltilte.

A miniszterelnök meggyőző igazsággal mutatta ki, hogy ha Apponyi politikája érvényesülne, az állam és egyház közt megzavart jó viszony nemcsak hogy nem rendezetnék, hanem a zavarok még általánosabbak lennének; épígy megmaradnának a zavarok a jelenlegi állapotok megtartása esetén, melyé válassz tulajdonképen Szapáry Gyula grófnak is szót, kitől egész határozottsággal azt kérde a miniszterelnök, hogy mondja meg: akarja-e a neki szánt vezérszeropet vinni és hogy kétséget kizárólag mondja meg, hogy tulajdonképen minő polgári házasságot akar, mire Szapáry Gyula nyomban kijelenté, hogy ő szükségbeil polgári házasságot akar, vagyis olyat, a minő Ausztriában van. Épen ez a legfőbb ok arra, hogy azt soha el ne fogadjuk mi magyarok. Nem kell olyan intézmény, melynek mintáját Ausztria nyújtja és melynek gyarlóságáról épen Ausztria tesz tanuságot.

Hogyan ünnepeljük meg Pécest a milleniumot?

— Irta: Gereze Péter dr. —

II.

A millenium maradóan becsü megünnepelésére mindenek előtt kívánatos volna, hogy a megye és város kellő időben lépéseket tegyen a) aziránt, hogy az állam a kilátásba helyezett új népiszkolák közül lehetőleg minél többet megnyeljen és pedig olyan községekben állítson fel, a hol azoknak kultur-missziója kézzelfogható és egetően szükséges; b) hogy ezen a terepen minden felekezett, tehát első sorban a legerősebb és legzadagabb, mely egyézerszind ilyen hazafias célra sohasem vonatkozott áldozni; mondom a kath. egyházmegyei kormányzat és káptalan vállvetett erővel siessen minél több magyar-tannyelvű népiszkolát felállítani s a meglovoknek itt-mutakozó

Kroninger urat, hogy rendezze el szőpen. Ami az asztal terítéséhez kellett: service-ek, ezüst evészközök, ezüst karos-gyertyatartók, jardinier-ek stb. asztalkezesíték — egyről-egyig a Katalin tante hagyatékaéhoz tartozó étage-ről kerültek le. A hercegi vacsorát a frakcos pincérek egész gárdiája szolgáltotta fel. A francia konyha minden gourmandise-je kimerült a menu összeállításában. Dénes akart, hogy így legyen. Az olyan jó, derék tante-nak, mint a Katalin néni, aki nyolcvanig is élhetett volna, de age jölelt volt már haván évek korában befejezni a harsnyukötést, az ilyen tante-nak a halotti róka nem volt szabad bürger zsurisnagall rendzeni.

Ittak is az egészségére a derék tante-nak; leg-többet Dénes, a most már egyetlen viselője a gerebeni Almássy névnek; Almássy Dénes, a kataszteri beszüntes, aki a többi kataszteri beszüntesek cimborák között a legsűrűbben vadgosta a pezsgős üvegeket az ódon tükörhöz, képezhek, meg az üveges ékszer-almiárhoz.

A faszto üvegesörmpölés időközönként elvágta a cigány muzsikáló kedvét, de Dénes kezéntsere nyomban kigyógyult a banda az idégességéből, mert azát a kéziművelt együtt egy ötvenes is kijárt a leg-közébe álló varjuszenek.

Éjfél felé már rummal itták a pezsgőt. A hőség kiállhatatlan kezdett lenni. A személyesen fölüleg Kroninger kinyitotta az oldai szobáját is. Bartról volt a megboldogult házosszoba, a széles kétszárnyú ajtóval szembe állott a kényelmes ágy. A gazdag tante dolga se volt. Az ágy mellett szépen faragott szekény állott, rajta üvegtábla alatt drágakövekkel kivert arany-álványos óra kettyegett.

Mikor mind a két mutató a tizenkétfőre ért megberrent az óra és elverte a kísérték óráját.

hiányát a nagy élnak megfelelően épen az ezredik évforduló ünnepeivel kapcsolatban intézi, végre odahatni, hogy a tanítók pólói is, ha szükséges, kibővítsétek, de mindezenre az állami tanítóképzőkkel egy nívónosan lehetne valamit a népoktatás javára elérni a községekkel is, ha ezeknek kellő mód és alkalom nyujtatnak arra, hogy a feladat fölül tájékozzodjanak, erőiket összegyűjtésk és a minék ezeket mind meg kellene előznie: ha sikerülne bennök az eszme iránt fogékony-ságot keltetni.

Sem a közegészségügyet, sem a közgazdasági viszonyokat, sem a közérkölcseket alaposabban és radikálisabban nem indíthatjuk fejlődésnek, mint ha mindennek alapját: az általános értelmeseést előmozdíjuk, vagyis ha a népoktatást közoktatásnak ismerjük el és erre a célra nemcsak almisznát adunk, hanem a komoly áldozattól sem rettenünk vissza.

Baranyamegyének és a baranyai papságnak tehát a népoktatás emelése által kell első sorban ünnepelnie. A másik nagy feladat, a mi e terepen a megyére és városra vár: mindkettő mutjának felderítése, a megye és város monográfiajának megírása.

Bármiily súlyosnak tartjuk is egy megye és előkelő nagy város adminisztrációjának gondját, még sem menthetjük föl az intéző köröket ama kötelezettség alól, hogy bizonyos kulturális szükségletek kielégítéséről első sorban nekik kell gondoskodni. Meg is tette már ezen a terepen kötelességet Magyarország igen számos, Pécs és Baranyánál sokkal jellegtelenb város és megyéje is. Nem említem Budapestet és Kolozsvárt, mert az első főváros, a másik pedig „Kincses Kolozsvár”, hanem említem Tolnamegyét, mely csak nemrég szavazott meg monográfiájára, ha nem családod, 12000 forint, említem Sarkad városát s ha kell, említhetük még kisebb községeket is. Csak Pécs és Baranya tudnók meg távollétével, mert itt még az akadémia által

A „Pécsi Újság” eredeti tárcája.

A savanyu pajsli.

— Irta: Pécsi Lajos. —

Egy héttel ezelőtt tettemék el az öreg Almássy Katalin, hat nappal ezelőtt mondatk érte misét a kacunicusok templomban, s ma már abban a szobában, és épp azon a helyen is, ahol a ravatala állott, most hosszu terített asztal mosolyog, tele hösszennyű boros üvegekkel, kápatartóval pezsgőpalackokkal, fény szőró gyertyákkal, csengés tállakkal; a fehér terítő szomszéd hevernek kenyérdarabok, narancshéj, földölt papírkartók, szertheltől fogpiszkáló, a hideg fogas-hal mellől kihullott szines aszpik és petrezselymezöld.

Ez a csendélet azonban, ahogy itt látható, nem ilyen csendes; sőt éppen zajos. Ehhez az itt rajzolt képhez egészen illik az emberkeverés, az a kurtajogó ének, rekedt disputálás, minduntalan megszakszátó cigánymuzsika, ami a Katalin urasszony egykor csendes szalonját most majdhogy szét nem veti.

Tökéletes korhely kompánia, melynek bandavezetője maga Almássy Dénes, a nehaz s egy nék előtt elföldelt Almássy Katalin csesse és egyetlen öröke.

Dénes, aki gazdaság-akadémista a kataszteri beszüntes terjedő pályafutásán érte a módját annak, hogyan kell válogatott duhajkodással mulatni, igen szellemes ötletnek találta, hogy mielőtt elfoglalná a hagyatékhöz tartozó házat, mely szintén ősi Almássy-ház s melyet ő most rezidenciálul választott, előbb kijátsz kifizöltesse a cimborákkal a nagyméni termineket és bondorjának aggasztás levegőt; pedig Dénes nem sokat törte rajta az eszt. Egyszerűen megbizta a közvetlenül szomszédos házában levő vendéglőt,

Ebben a pillanatban az ép zajosan kocogató társaság majd mindenki tagja úgy érezte, hogy kaprázik a szem s hallucinál: a menyeztes ágy megnyikant, a függöny selymesen hulamzott, majd kétféle nyílt a kárpit s egy lepedővel borított alak emelkedett föl az ágyon.

A handa-banda egyszerre siri csendé némuult, az ajkak elkékültek, a szemek az ágy fele szégyes dermednem bámultak.

Egy kinos szűnet után elkacajga magát Dénes oda vágja a tele pezsgős poharát a kísértethez. E pillanatban a cimborák állati rikkantásban törnek ki: a kísértet szövetette a lepedőt, mely alól egy lengő pókhálószerűen öltözött bacchanszó ugrott le kecsesen az ágyról, s utána még egy egész sereg ilyen póre szifli bujt elő a menyeztes ágyból, melyet Katalin tante haván évek, öztört meg a legnagyobb tisztasággal.

A cimborák össze-vissza majszolták pezsgős csokajka a Dénes ábrázattól ezrt a genialis ölelert.

És ittadt a cigány, folyt a pezsgő s a fizett csók, Katalin tante termének ódon parkoje nyogve ropogott a legszajjabb caccan alatt.

Másnap délben hivatalosan is elfoglalta Dénes a „rezidenciát.” Egy hordár egy fordulatra kényelmesen elszállította az eddigi bérelt szobából a Dénes úr szobaberendezését, ami közt csak egyetlen egy butor-darab volt: a cizmahúzó.

Egy hét múlva a vendégfős egyszerűen ajtót töröret a vendégfőből az Almássy-házba, hogy a kiszolgálás kényelmesebb és gyorsabb legyen. Mert az Almássy-házban azóta, hogy Dénes hivatalosan beröltte a cizmahúzóját, még folyk a darabó a nappalk megszakító patujával, ami kitűnő bosszúszáll jéllé vauzolatott át; ezt pedig minden jobban járó halandó tudvalevőleg alvásnak szenteli.

Hivatalos árnyalások jegyzései a budapesti áru- és értéktözsden.

(A „Pécsi Újság” eredeti távirata.)

	Pézb. árt. o. é.
1. Magyar aranyárak 40/0	117.90
2. Magyar koronajárak 40/0	96.10
3. Magyar vasúti kölcsön arany 40/0	129.-
4. Magyar vasúti kölcsön ezüst 40/0	102.54
5. Magyar k. vasúti kölcs. 1878-ból	123.-
6. Magyar földterem. kötvény 40/0	95/4
7. Halmezzel jog megváltási kötvény	100/2
8. Horthy-szállóv. földterem. kötvény	98.-
9. Magyar nyereségimérségi kötvény	152.-
10. Tiszaszab. és szegedi sorhajókölcsön	141/4
11. Osztrák járadék papírban	98.-
12. Osztrák járadék ezüstben	97/4
13. Osztrák járadék aranyban	120/4
14. Osztrák koronajárak 40/0	—
15. 1860. évi osztrák államrészvény	140.-
16. Osztrák-magyar bankrészvény	1000.-
17. Magyar hitelbank-részvény	435.-
18. Osztrák hitelintézet részvény	304/4
19. Osztr. magy. államasv. részvény	320/4
20. 20 frankos arany (Napoleon'or)	61.93
21. Német birodalmi márká	9.15
22. Londoni vista	125.20
23. Párisi vista	40.70
24. 20 márkás arany	12.23

Időjelzés:

változó, felhőzet, enyhe, keleten csapadék.

A pécsi kir. tábla értesítője.

„A pécsi kir. ítélőtáblánál elintézték ügyök lajstroma. (Rövidítették magyarzatait: *hh.* helyben hagyatott, *u.* — megváltoztatott ítélet, *r. u.* — részben megváltoztatott ítélet, *f. o.* — föloldottat, *r.* — rendelvényileg visszav. *f. v. u.* — fölebbezés visszautasítottat, *m. s.* — megsemmisítettet).“

I. polg. tanács.

III. Graff Károly.

453. Guth I. — Beek I. 92 frt 50 kr. r.
458. Nagy I. — Ifj. Nagy I. s. t. 108 frt 68 kr. m.
530. Honig I. — Deutsch K. 100 frt. rm.
531. Szabó I. — Ujváry R. 170 frt. rm.
551. Schüdes I. — Özv. Kalneker Gy. 84 frt. r.
562. Mészáros M. — Takács M. 150 frt. hh.
569. Frank M. — Spitzer M. 108 frt. hh.
570. Frank M. — Bucsáki I. 86 frt 25 kr. m.
578. Schubert Gyné. — Mayer Jenő 70 frt. m.
603. Tóth Ják. — Balogh I. 170 frt. hh.
630. Zsupan Gy. — Szani I. 200 frt. hh.
684. Klein H. — Szőke I. végrh. r.

III. Zsabokszky Ferenc.

799. Kocsilla A. — Gróf Festetics I. 78 frt 77 kr. r.
821. Gerse M. — Özv. Nagy Kné végrh. f. h. n. a.
869. Öv. Domina Gyné. — Domina I. s. neje tkvi. r.
870. Kis Pál I. — Tóth I. végrh. hh.
892. Hölcsér F. — Lörincz Jné végrh. f. h. n. a.
904. Özv. Topán Bné. — Kuzmics A. s. neje végrh. ms.
903. Kir. Kincstár. — Kristóf I. végrh. hh.
902. Kir. Kincstár. — Kristóf I. végrh. hh.

II. polgári tanács.

V. Kisfaludy Imre.

395. Esziz M. s. t. — Esziz M. holtánnyilv. hh.
396. Klingheiber F. — Pichler B. válóper. hh.
441. Asztalos E. — Papuka J. válóper. hh.
504. Kocsaycsik E. — Borók M. holtánnyilv. hh.
551. Baráth K. — Himpi J. holtánnyilv. hh.
553. Dömötör L. — Kallós E. válóper. hh.
554. Kovács K. — Balesz J. hh.
556. Papp M. Mészoly G. r.
656. Balassa Zs. — Székely J. hh.
716. néhai Tregray V.-né hagyaték. m.

III.

304. néhai Popovits G. hagy. vu.
322. Közép Kálmán I. s. neje. — Ersi P. s. P. 282 frt 55 kr. rm.

551. néhai Ináncs M. hagy. ms.
628. Tóth A. — Dora F. apaság megállapít. hh.

Büntető tanács.

V. Pulcz Imre.

3706. Szeremlei Jné magzatelhajtás. hh.

Babics Mihály.

V.

8120. Keszthelyi I. kőzokirat hamisítás. hh.
3535. Csapó Ané s. t. s. t. s. hh.
3578. Révai M. kőzokirat hamisítás. hh.
3603. Gál Mné s. t. hamis eskü. hh.
3723. Berese Gy. zserolás. rm.
3729. Gartner I. hamis eskü. hh.
3891. Pukai A. síkk. rm.
353. özv. Schendán néi gyermekölés. hh.

V. Bocz Alajos.

149. Tehér P. becs. sért. vu.
201. Kemény I. k. t. s. hh.
358. Steiner G. becs. sért. vu.
359. Gyurkai I. k. t. s. hh.
390. Köröm F. k. t. s. hh.

Feladó szerkesztő: **LENKEI LAJOS.**
Kiadótulajdonosok: **Feller Mihály és Lenkei Lajos.**

Pécsi Iteczum könyvnyomda (Feller Mihály) nyomása, 1894.

Közösnyitványítás.

Az I. pécsi veterán és segélyező egyesület f. évi január 21-én tartott rendes évi közgyűlésén engem örökös diszelnökének választott meg egyhangyán, holott csekély hársom és fél évi tényleges elnöki minőségemben alig érdemtelmet az t. magamnak, hogy ily megiszteltetésben részesítve legyenek, mert a mit e minőségemben tettem, azt egyetlem igényel követeltek meg tőlem; azért, midőn egyetlemnek köszönetét mondom, legforróbb óhajom oda irányul, hogy e nem váró kitüntetéstér hálmat egysor leróhasám.

Legmélyebb tisztelettel maradtam Pécsért, 1894. évi febr. 26.

BÓZSA JÓZSEF.

4796

806. sz./k. i.

4798.

Pályázati hirdetés.

Baranyamegye pécsi járásban nyugdíjazással folytatás érdekében jött, **Somogy, Vasas, Szabolcs, Hird és Martonfa** községek egységéből álló,

vasasi körjegyző úllására

pályázat hirdettetik. Javadalmazás **849 frt 62 kr. középszűzítés, szabad lakás kerttel.**

Az állás választás után, folyó évi március hó 12-én délután 9 órakor, fog Somogyon a körjegyzői irodában betöltetni.

Felhívának mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy képzetségük életkoruk, eddigi alkalmasságukat igazoló okmányokkal felszerelendők kérvényeket legkésőbb folyó évi március hó 11-én déli 12 óráig alólírotnál beadják, mert a később beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Pécsért, 1894. február hó 25-én.

Föray Iván s. k.

főszolgabíró.

Minden nap

fris csapolás

Izletes és olcsó villászerzők (10 Kr.).
Kitűnő magyar konyha, jó borok.
Abonensek úgy helyben mint házhoz hordva jutányos árért elfogadhatnak.

Tiszta és pontos kiszolgálásért kezkeszkedik

Skrobay István

a „Hattyu” vendéglőse. 4782

! Kölcson-zeneműtár !

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy f. évi **március 1-től kezdve körülbelül 2000 számból álló**

kölcson-zeneműtáramat

az alant jegyzett feltételek mellett a közhasználatnak át fogom adni. A midőn a zenélő közönség figyelmét ezen körülményre felhívni bátorodom, kérem új vállalatomat partfogásba venni, mely után vagyok kiváló tisztelettel

4795

WOLF MIKSA

könyv- és papírkészelő
Pécsért, Király-utca 15. sz., „Hattyu”-épület.

Kivonat az előfizetési feltételekből:

1. Helybeli előfizetők biztosíték gyanánt 2 frt betézet s havonként 1 frt kölcsönadját fizetnek.
2. Vidéki előfizetők 4 frt biztosítékot és 1 frt 50 kr kölcsönadját fizetnek.
3. Helybeli előfizetők 5, tetszés szerinti zeneművet választhatnak ki és vihetnek el s **naponta egyszer** cserélhetnek.
4. Vidéki előfizetők 10 tetszés szerinti zeneművet választhatnak ki és vihetnek el, de **hetenként csak 3-szor** cserélhetnek.
5. Megrongált, bepisztított, vagy elvesszett hangszereket árát az előfizető megfizetni tartozik, mely összeg mindig a biztosítékhoz vonatik le.
6. Az előfizetés megszüntetésével az előfizető a betéti biztosítékot hiány nélkül visszajákapja, ha csak az előbbi pontban említett eset bármelyike nem sem forog.

Égy zenemű-kölcsönjárat jegyzék ára 10 kr.

Okleveles gépész-kovács,

ki gazdasági gépek javítását, a kovács munkát, fővasalást jól érti, **uradalomban éves állást keres.**
Cím a kiadóhivatatalban. 4792

!!Urak figyelmébe!!

Van szerencsém a t. uri közönség tudására hozni, hogy üzletemben minden idényre nagy választékban a legdivatosabb férfi ruhaszöveteket tartok raktáron és **elválaok — heti 1 frt vagy havi 4 frt részletfizetésre** — öltönyöket mérték szerint készíttetni.

Tisztelettel

LÖWY MIKSA

divat- és férfiruha-szövet kereskedő Pécsért,
Király-u. 15. „Hattyu”-épület.

Hirdetés.

A Schaumburg-Lippe hercegi dárdai uradalom az eddigi bérei elhalalozása folytán irásbeli ajánlatok útján f. évi **ápril 1-ével**, illetve június 1-ével bére adja a Lipovitzabermendi országúton és magyarbólyi vasutállomástól fél órányira fekvő, 4 garattal járó és teljesen berendezett 4797

uradalmi vizimalmot Lapáncsán

a hozzátartozó lakház és gazdasági épületekkel, úgy 1 kat. hold kert, 5 kat. hold szántó-föld és 9 kat. hold réttel együtt 6 egymásután következő évekre.

A bérelet feltételek az uradalom gazdasági irodájában Dárdán tekinthetők be, a hol az irásbeli ajánlatok is f. évi **március hó 20-ig** elfogadhatnak.

(Baranyamegye) Dárdán, 1894. évi febr. hó 26-án.

Schaumburg-Lippe hercegi
dárdai uradalom igazgatósága.